

1 וענין זה בא בהמשך למה שכתוב לפני זה, ש"חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם", שכל העולמות
 2 תלויים בעבודתו של כל אחד מישראל (כנ"ל בארוכה), ולאחרי-זה מוסיף, שלא רק העולמות, אלא גם
 3 "הווי" - לשון מהווה, וגם כהפירוש ב'בראשית רבה'⁸⁹: "הווי" שאתה אדון לכל בריותיך" - "נצב עליו".
 4 הכל כביכול עומד ומתקיים בעולם על ידו.⁹⁰

5 יח. לאחרי כן מוסיף רבינו הזקן עוד ענין - ועיקר גדול הוא: "ומביט עליו ובוהן כליות ולב אם
 6 עובדו כראוי", היינו, שנוגע כביכול להקב"ה כיצד האדם עובד אותו:

7 יהודי יכול לחשוב: הן אמת שכל העולמות, ועד גם "הווי", תלויים בכך שהוא מקבל עליו מלכותו
 8 יתברך, אבל די בכך שמכריז ("שרייט אויס") "שמע ישראל" בהתעוררות, שבזה מקבל עליו עול מלכותו
 9 יתברך, ואחרי-כך יכול להתנהג כרצונו.

10 ועל זה אומרים: לא! הקב"ה "מביט עליו ובוהן כליות ולב אם עובדו" - אם עבודתו היא כעבודת
 11 עבד שעובד תמיד ובכל ענינו. לא די בכך שבראש השנה אומר "למנצח" עם כל שבעת הפסוקים,
 12 וממליך את הקב"ה על-ידי תקיעת שופר ("שמתליכוני כו' בשופר"⁹¹); ביום הכיפורים מכריז "שמע
 13 ישראל", "ברוך שם", "הווי" הוא האלקים" ומכוון למסור נפשו; ובשמיני-עצרת ושמחת-תורה רוקד
 14 ושמח עם התורה, אלא מביטים על הנהגתו בכל יום ויום ובכל שעה ושעה,

15 - וכפי שממשיך ומביא דוגמא איך צריכה להיות ההכנה ללבישת טלית ותפילין, והרי לבישת תפילין
 16 היא דוקא בימות החול, לא בראש השנה, לא ביום הכיפורים, ולא בשמיני-עצרת ושמחת-תורה -

17 "אם עובדו כראוי", ודוקא בזה (העבודה שבכל יום כו') תלוי קיום כל העולמות, ועד גם - הווי'
 18 ש"נצב עליו".

19 יט. וממשיך רבינו הזקן ענין עיקרי נוסף:

20 ה"בכך" - "ועל כן" - של כל ההתבוננות (שהקב"ה "מייחד מלכותו .. עליו בפרט"; ש"חייב אדם
 21 לומר בשבילי נברא העולם"; ש"הווי' נצב עליו" "ומביט עליו ובוהן כליות ולב אם עובדו כראוי") הוא
 22 - ש"צריך לעבוד לפניו באימה וביראה",

23 ואיזו "אימה ויראה" - "כעומד לפני המלך":

24 לא כאדם הנמצא במדינת המלך, ורק שמו של המלך נקרא עליו, שכן הוא בכללות העולמות, שבהם
 25 רק "הודו על ארץ ושמים"⁹²,

26 - וכמו שכתוב בפרק זה לפני-זה: "מלא כל הארץ - כבודו"⁹³, היינו, שבעולם יש רק "כבודו", ולא
 27 העצמיות שלו, שהרי "מניח העליונים ותחתונים" (כנ"ל) -

28 אבל יהודי הוא "כעומד לפני המלך", לפני עצמותו יתברך,

29 וכשעומדים לפני המלך עצמו - אזי האימה ויראה היא באופן אחר לגמרי. וכידוע הסיפור שסיפר
 30 כ"ק מו"ח אדמו"ר⁹⁴, שכאשר אדון האחוזה צייר במחשבתו הליכתו אל המלך, נפל עליו פחד גדול
 31 כל-כך עד שנתעלף.

32 אמנם יחד עם האימה ויראה, צריך להיות גם שמחה, וכידוע⁹⁵ שעבודת ה' צריכה להיות בשמחה
 33 דוקא, ש"שמחה פורצת גדר"⁹⁶; שמחה מסירה את כל המדידות וההגבלות המפריעות לעבודת ה',

34 ובעמדו "לפני המלך" - "עובדו כראוי" ובשמחה וטוב לבב.

(93) ישעי' ו, ג.

(94) נדפס בלקו"ד ח"א קסד, א ואילך.

(95) ראה רמב"ם הל' לולב בסופן. תניא פכ"ו. ובכ"מ.

(96) ראה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך. ועוד.

(89) פי"ז, ד.

(90) וכידוע הפירוש בנוסח הברכות: "אלקינו (ועי"ו ואחר זה) מלך העולם" (ראה לקו"ת שם צא, ד).

(91) ר"ה טז, סע"א. וש"נ.

(92) תהלים קמח, יג.